

ТЕНДЕНЦІЇ У НАВЧАННІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА

TRENDS IN ENGLISH LANGUAGE TEACHING AT THE CURRENT STAGE OF INFORMATION SOCIETY DEVELOPMENT

Ця стаття охоплює питання освітньої діяльності у контексті сучасного інформаційного суспільства. Зокрема, аналізуються питання щодо організації навчання англійської мови на основі цифрового освітнього простору, створеного з використанням програмного забезпечення системи Moodle, в якому пропонуються найрізноманітніші форми самостійної роботи. Також надається аналіз щодо застосування нових засобів навчання, а саме глобальних та локальних освітніх мереж; інформаційно-пошукових та інформаційно-довідкових систем. Пропонується огляд найбільш відомих освітніх ресурсів таких як Puzzle English, Grammar Bytes, Irregular Verbs, English Club TV, English Club, Learn English від British Council. Визначається спектр інформаційних технологій та надається аналіз його впливу на користувача. Представлений свій особистий досвід в проектуванні змісту, форми курсу іноземної мови та можливості використання інформаційно-комунікаційних технологій в освітньому просторі.

Для досягнення позитивних результатів використання інформаційно-комунікаційних технологій у навчанні недостатньо просто впровадити їх у навчальний процес, доцільно розробити нові предметні програми, які передбачали б використання комп'ютерних технологій протягом усього процесу навчання. Програма, у свою чергу, визначить методи викладання та умови здійснення навчального процесу, спроектує науковий стиль мислення, який потрібно сформувати при засвоєнні запропонованого навчального матеріалу за допомогою інформаційних технологій. Роль викладача в освітньому процесі визначається як важливий момент у використанні інформаційно-комунікаційних технологій. Вказується важлива його мотивація, зацікавленість в результатах своєї діяльності, грамотне використання сучасних технологій та вміння інтегрувати їх з традиційною методикою навчання.

Актуальність даної теми полягає в тому, що в даний час активно здійснюється впровадження інформаційних технологій в освітній процес. Зосередження сучасних технічних засобів навчання сприяє модернізації навчально-виховного процесу, активізує розумову діяльність, сприяє розвитку творчості викладачів, дозволяє проводити дистанційне навчання, розвиває систему безперервної освіти, тим самим підвищуючи ефективність освітнього процесу.

Ключові слова: комп'ютерне навчання, сучасні технології навчання, інформаційно-

комунікаційні технології, освітньо-виховний процес, мультимедійні програми, освітні ресурси, засоби комунікації.

This article covers issues of educational activities in the context of the modern information society. In particular, the issues of organizing English language learning on the basis of digital educational space created with the use of Moodle software, which offers a variety of forms of independent work. It also provides an analysis of the use of new learning tools, namely global and local educational networks; information retrieval and information reference systems. An overview of the most famous educational resources is offered, such as Puzzle English, Grammar Bytes, Irregular Verbs, English Club TV, English Club, Learn English from the British Council. The range of information technologies is determined and the analysis of its influence on the user is given. We have presented our personal experience in designing the content, forms of foreign language courses and the possibility of using information and communication technologies in the educational space. To achieve positive results in the use of information and communication technologies in education is not enough to simply introduce them into the educational process, it is advisable to develop new subject programs that would involve the use of computer technology throughout the learning process. The program, in turn, will determine the methods of teaching and conditions of the educational process, design a scientific style of thinking that should be formed in the assimilation of the proposed educational material with the help of information technology. The role of the teacher in the educational process is defined as an important moment in the use of information and communication technologies. An important motivation, interest in the results of their activities, the competent use of modern technologies and the ability to integrate them with traditional teaching methods are indicated.

The relevance of this topic lies in the fact that the introduction of information technologies into the educational process is currently being actively carried out. The concentration of modern technical teaching aids contributes to the modernization of the educational process, activates mental activity, promotes the development of teachers' creativity, allows for distance learning, develops a system of continuous education, thereby increasing the efficiency of the educational process.

Key words: computer training, modern learning technologies, information and communication technologies, educational process, multimedia programs, educational resources, means of communication.

УДК 37.016:811.111
DOI <https://doi.org/10.32843/2663-6085/2022/44/2.35>

Гречок Л.М.,
ст. викладач кафедри
іноземної філології
Національного університету
«Чернігівська політехніка»

Кормільцина С.Ю.,
викладач кафедри іноземної філології
Національного університету
«Чернігівська політехніка»

Постановка проблеми. Нові соціально-економічні реалії нашого життя та можливості міжкультурної взаємодії, що розширюються, актуалізують перед психолого-педагогічною наукою та практикою вирішення низки завдань, пов'язаних з пошуком шляхів та засобів ефективного навчання іноземної мови у вузах нашої країни. При цьому

передбачається реалізація заходів, вкладених у вдосконалення як самої системи навчання, так і її методичного забезпечення з орієнтацією на сучасні засоби комунікації та технології навчання.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Вітчизняні науковці М. Степко, І. Фольварочний, Л. Шевченко та інші у своїх публікаціях плідно

досліджують переважно проблеми навчання та потреби формування в Україні системи освіти протягом життя, а також аспекти, які поки що гальмують цей процес [1; 2; 3]. Навчання протягом життя передбачає як у межах, так і поза межами системи формальної освіти. Це означає, що основним ключовим вмінням стає здібність людини здійснювати пошук нових знань та розвивати нові компетенції без підтримки з боку формальної освіти [1, с. 22].

В науковій літературі достатньо ґрунтовно представлено педагогічні і методичні аспекти впровадження інформаційно-комунікаційних технологій в освітньому процесі. Численні дослідження нових підходів до роботи знаходимо у В. Заболотний, Г. Козлакова, Т. Коваль, М. Козяр та ін. [4; 5; 6; 7].

ІКТ здійснюють активний вплив на процес навчання і виховання студентів, оскільки змінюють схему передавання знань та методи навчання. Вони пов'язані також зі створенням нових засобів навчання і збереження знань, до яких належать електронні підручники і мультимедіа; електронні бібліотеки й архіви, глобальні та локальні освітні мережі; інформаційно-пошукові та інформаційно-довідкові системи [8].

Виділення невіршених раніше частин загальної проблеми. Кількість аудиторних годин не дозволяє приділити достатньо часу для усіх видів мовленнєвої діяльності для навчання іноземної мови. Одним із шляхів вирішення цієї суперечності є включення до навчальної програми інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) для здійснення в повсякденній навчальній практиці.

Постановка завдання (цілей статті). Мета статті полягає у виокремленні та аналізі щодо використання сучасних ІКТ для створення он-лайн контенту з використанням програмного матеріалу здатного активно впливати на процес навчання і виховання студентів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Нові ІКТ розкривають перед усіма учасниками освітньо-виховного процесу необмежені можливості їхнього творчого використання. Мультимедійні програми надають доступ до комп'ютерного мовного матеріалу на основі статей, художньої літератури, матеріалів інформаційних сайтів; роботи зі словником, спонукають студентів до вивчення іноземних мов, розширюють мотивацію студентів до навчання, надаючи їм можливість працювати над мовою у зручному для них темпі.

Дослідники визначають ІКТ як спектр інформаційних технологій, що використовують різні технічні та програмні засоби з метою найбільш ефективного впливу на користувача, адже при комп'ютерному навчанні засвоюється набагато більша кількість матеріалу, ніж в умовах традиційного навчання за той самий час. Об'єктивність контролю за знаннями – на 20–25 % і значно економиться навчальний час, оскільки здійснюється

одночасна перевірка знань усіх студентів. На сьогоднішній день мультимедійні технології є одним з напрямків інформаційних технологій, що розвиваються найбільш динамічно. Це, в першу чергу, пояснюється тим, що мультимедіа – це взаємодія візуальних та аудіо ефектів під управлінням інтерактивного програмного забезпечення з використанням сучасних технічних та програмних засобів, вони поєднують текст, звук, графіку, фото, відео в одному цифровому поданні.

Для початку ми пропонуємо огляд найбільш відомих освітніх ресурсів, де студенти мають можливість комплексно займатися вивченням англійської мови та вдосконалювати навички володіння нею.

Сервіс *Puzzle English* пропонує багато аудіо та відео файлів, різноманітних ігор, граматичні та практичні вправи для самостійного вивчення англійської мови. Огляд ресурсу *Puzzle English* продемонстрував, що цей сайт підійде для користувачів з будь-яким рівнем володіння англійською мовою. За допомогою цього ресурсу наші студенти тренуються у сприйнятті правильної англійської мови на слух, активного поповнення словникового запасу, у побудові фраз та речень зі слів (пазли). Головний акцент сайту зроблено на відпрацюванні навичок аудіювання за допомогою серіалів, навчальних та розважальних відеороликів. Відпрацьовуються і граматичні навички, а ось розмовній практиці уваги приділяється мало. На сайті ви знайдете мініатюрні граматичні уроки та вправи, представлені в дуже зручному та доступному форматі. Інтерактивні вправи допоможуть студентам перевірити свої навички на практиці, а ще є доступні пояснення до правил та правильні відповіді. Також цей сайт щодня публікує граматичні вправи у *Twitter*.

Вивчення багатьох іноземних мов передбачає знання так званих «неправильних дієслів», тобто дієслів, які змінюють свою форму за правилами (іноді і без них), відмінними від основних. Сервіс *Irregular Verbs* призначений для того, щоб спростити вивчення цих дієслів в англійській, іспанській та німецькій мовах. На сайті надається можливість знайти таблиці з формами цих неправильних дієслів, довідкові матеріали та інтерактивні тести для самоперевірки. Цей ресурс ми, зазвичай, пропонуємо окремим студентам для індивідуальної роботи.

Ми використовуємо ресурс *English Club TV* для розмовного клубу *English Speaking Club*, який постійно функціонує в межах нашого університету. Практика підтвердила зацікавленість учасників до цього ресурсу. Перш ніж почати перегляд відео, учасникам рекомендовано вивчити кілька нових слів. Нові слова та пояснення до них подаються виключно англійською мовою, яку озвучує носій мови. Він вимовляє їх кілька разів. Потім

пропонуються питання, відповідь на які потрібно знайти у відео. Після чого слід переглянути відео репортаж.

English Club – це ще один сайт із граматичними уроками. Контент цього сайту написаний у простій та легкій манері. Після деяких уроків пропонуються тести, після інших – спеціальні підказки та коментарі про найпоширеніші помилки пов'язані з кожною темою. Цей ресурс ми, зазвичай, пропонуємо окремим студентам для індивідуальної роботи.

На освітньому сайті *Learn English від British Council* представлена величезна кількість текстових матеріалів, вправ, відеороликів, аудіофайлів, ігор, професійних подкастів і навіть спеціальний розділ для самопідготовки до мовного іспиту IELTS.

Сайт <https://test-english.com/> чудово підходить для перевірки знань студентів шляхом тестування. Має підрозділи для перевірки навичок: читання, письма, аудіювання та знань із граматики [9, с. 194].

Програмне забезпечення Moodle надає для викладачів можливість прояву творчості у проектуванні змісту та форми представлення курсу. Використовуючи можливості інформаційно-комунікаційних технологій, викладач не просто передає готові та напрацьовані знання, а спільно з студентами вибудовує процес пізнання (інтелектуального, емоційного, морального).

Система Moodle дозволяє використовувати найрізноманітніші форми самостійної роботи для студентів: безпосередній діалог, обговорення проблем, питань в інтерактивному режимі, підготовка творчих робіт (есе, проектів) та ін. Крім того, студенти мають відкритий доступ в Інтернет (через розміщення викладачем гіперпосилань на інформаційні джерела) та ресурси), що актуалізує самостійне отримання знань та нової інформації з першоджерела, мотивує на вироблення особистісного відношення з проблеми, що вивчається. У студентів формується здатність виробляти обґрунтований вибір на основі аналізу різноманітних фактів, інформації та формулювати власну позицію та думку. Результатом такої роботи може стати виконання контрольних завдань з пошуку та розміщення нових посилань та джерел (документів, статей, посібників), складання нового глосарію, презентації з конкретної теми та ін.

Висновки. Застосування ІКТ дозволяє активізувати діяльність студентів, дає змогу підвищити

якість освіти, підвищити професійний рівень викладача, урізноманітнити форми міжособового спілкування всіх учасників освітнього процесу. А також засоби ІКТ, що використовуються в сучасній освіті дозволяють досягати високих результатів у навчанні. Нові технології дають можливість забезпечити взаємодію між викладачем та студентом у системі відкритого та дистанційного навчання. В умовах впливу ІКТ на освітні процеси формується тип сучасного викладача, який повинен не тільки володіти знаннями в галузі інформаційних та комунікаційних технологій, а й уміти застосовувати їх у власній професійній діяльності.

Таким чином, використання ІКТ значно підвищує не лише ефективність навчання, але й допомагає вдосконалювати різні форми та методи навчання, підвищує зацікавленість студентів у глибокому вивченні програмного матеріалу.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Степко М.Ф. Болонський процес і навчання впродовж життя : веб-сайт. URL: <http://elcat.pnpu.edu.ua/docs/Stepko.pdf>
2. Фольварочний І.В. Тенденції розвитку освіти дорослих в Україні та країнах Європейського Союзу / І. Фольварочний. *Наукові записки ТНПУ ім. В. Гнатюка. Сер. Педагогіка* / редкол.: М. Вашуленко, А. Вихрущ, Л. Вознюк, та ін. Тернопіль, 2009. № 2. С. 14–19.
3. Шевченко Л. С. Безперервність як основний принцип реформування сучасної системи освіти : матеріали наук.-практ. конф. викл., аспірантів і студ., 15 трав. 2013 р. Харків, 2013. С. 83–86.
4. Заболотний В.Ф. Дидактичні засади застосування мультимедіа у формуванні методичної компетентності майбутніх учителів фізики : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня докт. пед. наук : спец. 13.00.02. Київ, 2010. 38 с.
5. Коваль Т.І. Підготовка викладачів вищої школи: інформаційні технології у педагогічній діяльності : навч.-метод. посіб. К. : Вид. центр НЛУ, 2009. 380 с.
6. Козлакова Г.О. Теоретичні і методичні основи застосування інформаційних технологій у вищій технічній освіті : монографія. К. : ІЗМН, ВІПОЛ, 1997. 180 с.
7. Козяр М.М. Віртуальний університет : навч.-метод. посіб. Львів, 2009. 168 с.
8. Ставицька І. В. Інформаційно-комунікаційні технології в освіті: матеріали наук. практич. он-лайн конф. «Новітні освітні технології». веб-сайт. URL: <http://confesp.fl.kpi.ua/node/1103>
9. Кузнєцова А.С. Інформаційні технології як засіб інтенсифікації вивчення англійської мови. *Інноваційна педагогіка*. Випуск № 27. 2020. С. 194–196.